

โลกาภิวัตน์กระบวนการยุติธรรม: กรณีศึกษา การใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำผิดแทนการจำคุก

ศิริจรรยา รักษายศ¹

Received: May 3, 2023; Revised: June 8, 2023; Accepted: June 15, 2023

บทคัดย่อ

จุดประสงค์ของบทความวิชาการชิ้นนี้คือเพื่ออธิบายที่มา และตัวแสดงที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาการของกระบวนการโลกาภิวัตน์กระบวนการยุติธรรม โดยใช้กรณีศึกษาการใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำผิดแทนการจำคุก โดยจัดแบ่งเนื้อหา ดังนี้ ส่วนแรกจะเป็นการอธิบายถึงกระบวนการโลกาภิวัตน์หลังจากนั้นจะนำกรอบดังกล่าวมาอธิบายกระบวนการใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำผิดแทนการจำคุก อันประกอบไปด้วยขั้นตอนแรก คือ การสร้างองค์ความรู้ใหม่แก่สาธารณชน อธิบายถึงการลงโทษผู้กระทำผิดที่มีอิทธิพลมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งให้เห็นถึงปัญหาของการลงโทษผู้กระทำผิดที่ไม่รุนแรง และเสริมสร้างภาพจำใหม่แก่สาธารณชนได้

¹ บัณฑิตสาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2565 e-mail: sirijunya.r@ku.th

ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการลงโทษโดยการคุมขัง ขึ้นตอนต่อมาเป็นการสร้างบรรทัดฐานและแนวปฏิบัติใหม่ มีองค์การสหประชาชาติเป็นผู้ผลักดันให้เกิดการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศให้รัฐต่าง ๆ ให้ความสำคัญและนำหลักการไปปฏิบัติ และขั้นตอนสุดท้าย คือ การที่รัฐร่วมมือกับองค์การมหาชนและเอกชนในการเผยแพร่ ให้คำแนะนำ และทำให้บรรทัดฐานใหม่มีความเป็นสถาบัน อธิบายถึงความเป็นสถาบันของบรรทัดฐานดังกล่าวที่ทำให้เกิดการปฏิบัติตามอย่างเป็นระบบ อุปสรรคที่สำคัญของโลกภิวัตน์ในประเด็นนี้ คือ การที่ประชาชนยังขาดความตระหนักรู้ และยังให้ความสำคัญกับกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก เพราะโทษจำคุกยังเป็นมาตรการหนึ่งที่จะช่วยให้สังคมปลอดภัยได้และข่มขู่ยับยั้งให้ผู้คนหวาดกลัวและไม่กล้ากระทำความผิด

คำสำคัญ: กระบวนการยุติธรรม, การจำคุก, การลงโทษ, โลกภิวัตน์, สิทธิมนุษยชน

The Global Governance of Justice System: A Case Study of Alternative Measures in Punishment of Offenders instead of Imprisonment

Sirijunya Raksayot²

Abstract

This academic article aims to explain the origins and relevant actors involved in the development of the global governance process and the justice process through a case study of alternative methods of punishing offenders instead of imprisonment. The content is divided as follows: The first part describes the process of global governance, followed by using the framework mentioned above to describe the process of utilizing alternative measures to punish offenders instead of imprisonment. The first step is to create new knowledge for the public, describing the penalties for offenders that have had an influence thus far. It

² A graduate from the Division of International Relations, Department of Political Science and Public Administration, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, academic year 2022, e-mail: sirijunya.r@ku.th

highlights the issue of punishing non-violent offenders and aims to create a new awareness among the public regarding the problems arising from imprisonment as a form of punishment. The next step is to establish new norms and practices. An international organization drives problem-solving and strengthens cooperation between countries, allowing different states to focus on and implement these principles. The final step is disseminating, advising, and institutionalizing the new norms. It describes the institutionalization of such norms, leading to consistent adherence. The main obstacle to global governance in this issue is the need for more public knowledge. The article also emphasizes the mainstream justice process, as imprisonment is a measure that helps maintain societal safety, instilling fear in people and deterring them from wrongdoing.

Keywords: justice system, imprisonment, punishment, global governance, human rights

บทนำ

ในระบบระหว่างประเทศที่ยึดหลักการ ‘รัฐอธิปไตย’ แบบที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน รัฐแต่ละรัฐมีอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดกฎเกณฑ์ กติกา กลไกในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในของรัฐตนโดยที่รัฐอื่น ๆ ไม่มีสิทธิ์เข้าไปแทรกแซง เมื่อเกิดการกระทำของสมาชิกในรัฐที่ขัดต่อกฎหมายอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับบทลงโทษและวิธีการลงโทษก็อยู่ในขอบข่ายอำนาจของรัฐที่จะเป็นผู้ตัดสินใจเช่นเดียวกัน ตรงนี้จึงดูเหมือนว่าเรื่องของการลงโทษผู้กระทำผิดไม่ว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องระหว่างประเทศแต่อย่างใด หากผู้กระทำผิดและผู้ที่ได้รับความเสียหายจากอาชญากรรมดังกล่าวเป็นบุคคลที่ถือสัญชาติภายในประเทศนั้น ๆ หรือถือสัญชาติอื่นแต่กระทำผิดในราชอาณาจักรก็ต้องได้รับโทษด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อองค์การสหประชาชาติได้หันมาผลักดันประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชน โดยได้มีมติในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยที่ 3 เมื่อปี ค.ศ. 1948 รับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นเอกสารในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนทั่วโลก รวมไปถึงสิทธิของผู้ที่กระทำผิดด้วยเช่นเดียวกัน ทำให้การลงโทษผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรมต้องเป็นไปอย่างมีมนุษยธรรม เช่น ข้อที่ 5 ระบุไว้ว่า บุคคลใดจะถูกกระทำ การทรมาน หรือการปฏิบัติในการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีไม่ได้ (กระทรวงการต่างประเทศ, 2551: 21-23) ในปี ค.ศ. 1966 ได้รับรองกติกาว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่มีผลบังคับใช้ใน ปี ค.ศ. 1976 โดยมีเจตจำนงในการรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของมนุษย์ที่มีมาตั้งแต่กำเนิดตามกฎหมายบัตรสหประชาชาติและปฏิญญาสากลว่า

ด้วยสิทธิมนุษยชน เช่น สิทธิของบุคคลที่จะไม่ถูกกระทำทรมาน (ปณิธีร์ ปทุมวัฒน์, 2564: 160) การที่ทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัยของร่างกายจะถูกจับกุมหรือควบคุมโดยอำเภอใจมิได้ จะถูกลิดลอนเสรีภาพมิได้ ยกเว้นโดยเหตุและเป็นไปตามกระบวนการที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย (กระทรวงการต่างประเทศ, ม.ป.ป.: 4) และในปี ค.ศ. 1984 รับรองอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติ หรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี เพื่อเน้นย้ำถึงการให้ความสำคัญกับประเด็นสิทธิมนุษยชนแก่ทุกคนในโลก (กระทรวงการต่างประเทศ, ม.ป.ป.: 1)

หลังจากนั้น ในปี ค.ศ. 1990 รับรองมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับประชาชาติว่าด้วยมาตรการไม่ควบคุมตัว หรือข้อกำหนดโตเกียว ซึ่งเป็นข้อกำหนดที่ร้องขอให้ประเทศสมาชิกรายงานผลการปฏิบัติงานทุก ๆ 5 ปี โดยเริ่มในปี ค.ศ. 1994 (กระทรวงยุติธรรม, 2550: 4) ข้อกำหนดโตเกียวถือเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญที่ทำให้ประชาคมระหว่างประเทศเล็งเห็นว่าการใช้เรือนจำที่ระบุไว้ในกฎหมายแก่ผู้กระทำความผิดทางอาญาในคดีที่ไม่ร้ายแรงนั้นยังไม่ใช่วิธีการที่เหมาะสมเท่าที่ควร เช่น การขโมยของ การไม่มีเงินจ่ายค่าปรับ การกระทำผิดที่ได้รับโทษสูงสุดไม่เกิน 3 ปี และการกระทำผิดครั้งแรกเป็นกรณีที่ไม่ควรให้ผู้กระทำความผิดเข้าไปอยู่ในเรือนจำเพราะเป็นการลงโทษที่ส่งผลเสียมากกว่าผลดี เช่น การเข้าไปเรียนรู้พฤติกรรมการก่ออาชญากรรมที่ร้ายแรงขึ้น การถูกตีตราทางสังคม การทำให้เกิดปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ เป็นต้น ควรใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษ เช่น ส่วนที่ 2 ข้อที่ 5 ระบุไว้ว่า ในบรรดาคดีเล็ก ๆ น้อย ๆ ทั้งหลาย อัยการอาจกำหนด

มาตรการไม่ควบคุมตัวที่เหมาะสมเพื่อใช้แทนการดำเนินคดีนั้นได้ตามสมควร หรือส่วนที่ 3 ข้อที่ 8 ระบุไว้ว่า สามารถลงโทษด้วยการตัดเดือนด้วยวาจา การยุติการดำเนินคดีโดยมีเงื่อนไข หรือการให้ทำงานบริการสังคม เป็นต้น และการลงโทษควรทำเพื่อแก้ไขฟื้นฟูและคืนคนดีกลับสู่สังคม ไม่ใช่เพื่อแก้แค้นทดแทน (กระทรวงยุติธรรม, 2550: 12-13)

รายงานแนวโน้มเรือนจำทั่วโลกของปี ค.ศ. 2015 ขององค์การการปฏิรูปการลงโทษสากล (Penal Reform International : PRI) ระบุไว้ว่า ในปี ค.ศ. 2010 หลายประเทศทั่วโลกมีการใช้ความรุนแรงที่เพิ่มขึ้น ประชาชนล้มตายจากการถูกฆาตกรรมกว่า 468,000 รายทั่วโลก ซึ่งส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาและแอฟริกา และในปี ค.ศ. 2012 มีอัตราคนตายจากการถูกฆาตกรรมอยู่กว่า 439,000 ราย (Allen, 2015: 5) ทั้งการเพิ่มขึ้นของประชากรโลกทำให้มีอาชญากรรมที่สูงขึ้น และหากพิจารณาจากรายงานแนวโน้มสถานการณ์เรือนจำทั่วโลกของปี ค.ศ. 2021 ก็พบว่า ปัจจุบันผู้ต้องขังในเรือนจำทั่วโลกมีจำนวน 11 ล้านคน ซึ่งเป็นจำนวนที่เพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 8 ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ทำให้เรือนจำกว่า 119 ประเทศ มีจำนวนผู้ต้องขังที่มากเกินไปกว่าที่เรือนจำจะสามารถรองรับได้ หรือเผชิญกับปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ (องค์การการปฏิรูปสากล และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย, 2021: 6) โดยที่กว่า 3 ล้านคนเป็นผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างรอการพิจารณาคดี และอีกครั้งหนึ่งของผู้ต้องขังที่อยู่ในเรือนจำเป็นผู้ที่ต้องโทษจำคุกในคดีที่ไม่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง และประเทศไทยก็ติดอันดับที่ 6 ของประเทศที่มีผู้ต้องขังล้นเรือนจำมากที่สุดในโลก (ปารีชาติ โชคเกิด, 2564: ออนไลน์) อีกทั้ง ในช่วงสถานการณ์การ

แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 มีการจับกุมผู้กระทำความผิดข้อหาฝ่าฝืนกฎระเบียบเกี่ยวกับโควิด-19 ยิ่งทำให้สถานการณ์ความแออัดในเรือนจำแย่ลง ทำให้กว่า 109 ประเทศทั่วโลก ได้ใช้มาตรการปล่อยตัวผู้ต้องขังเพื่อแก้ไขสถานการณ์นี้แต่หลายมาตรการกลับไม่ได้บังคับใช้อย่างจริงจังและไม่มีประสิทธิภาพ องค์การการปฏิรูปสากลและสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทยจึงให้ความสำคัญกับการลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำและส่งเสริมการใช้ทางเลือกอื่นแทนการจำคุกเป็นอันดับแรก ดังนั้น ในช่วง 30 ปี หลังจากที่มีการรับรองข้อกำหนดโตเกียวที่ได้กล่าวไปข้างต้น ถือเป็นเอกสารที่สำคัญและตอกย้ำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องนำหลักการในการส่งเสริมการใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำความผิดแทนการจำคุกมาปฏิบัติและปรับใช้มากยิ่งขึ้น (องค์การการปฏิรูปสากล และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย, 2021: 3) เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ได้กล่าวไปทั้งหมดข้างต้น

ในปี ค.ศ. 2015 องค์การสหประชาชาติได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของโลกาภิวัตน์ในประเด็นนี้ จึงกำหนดให้ประเทศสมาชิกร่วมลงนามรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนปี ค.ศ. 2030 (2030 Agenda for Sustainable Development) เป็นกรอบการพัฒนาของโลกร่วมกัน โดยกำหนดให้มีเป้าหมายในการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 เป้าหมาย (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป.: ออนไลน์) และการใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำความผิดแทนการจำคุกสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติเป้าหมายที่ 16 ที่มุ่งส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีเป้าประสงค์

เพื่อให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียม ลดความรุนแรงทุกรูปแบบ คำนึงถึงสิทธิมนุษยชน และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผลมาทำหน้าที่รับผิดชอบและดูแลอย่างครอบคลุมในทุกระดับ (สหประชาชาติ ประเทศไทย, ม.ป.ป.: ออนไลน์)

องค์การสหประชาชาติจึงพยายามขับเคลื่อนโลกาภิบาลโดยการจัดตั้งให้มีสถาบันที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime : UNODC) ซึ่งเป็นสำนักงานที่เป็นหน่วยงานหลักที่ขับเคลื่อนโลกาภิบาลในประเด็นนี้ ผ่านการร่างข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการลดขอบเขตของการลงโทษจำคุกและผลักดันการใช้ทางเลือกอื่นแทนการจำคุกโดยตรงและส่งเสริมให้ประชาคมระหว่างประเทศนำหลักการและกฎเกณฑ์นี้ไปปฏิบัติจริงภายในประเทศ โดยมีการขยายเครือข่ายขององค์กรไปสู่ในหลายภูมิภาคทั่วโลก เช่น สถาบันการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดของสหประชาชาติภาคพื้นเอเชียและตะวันออกไกลในประเทศญี่ปุ่น และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (Thailand Institute of Justice, 2559: ออนไลน์) ก็ล้วนเป็นองค์กรที่ได้รับการสนับสนุนจาก UNODC ให้ช่วยขับเคลื่อนกระบวนการโลกาภิบาลในประเด็นนี้

บทความวิชาการนี้มีจุดประสงค์เพื่อชี้ให้เห็นถึงพัฒนาการและขั้นตอนของกระบวนการโลกาภิบาลในประเด็นการใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำผิดแทนการจำคุกว่ามีจุดเริ่มต้นของการพัฒนาเกี่ยวกับมาตรการนี้อย่างไร ตัวแสดงใดบ้างที่มีบทบาทสำคัญในการผลักดันประเด็นดังกล่าวให้เป็นที่สนใจในระดับโลก และประสบความสำเร็จในทางปฏิบัติ

มากนัก้อยเพียงใด โดยแบ่งลำดับการอธิบายเนื้อหาของบทความนี้ออกเป็นสามส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่งอธิบายถึงกระบวนการโลกาภิวัตน์ ส่วนที่สองอธิบาย กระบวนการโลกาภิวัตน์การใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำผิดแทนการจำคุก โดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อย่อย คือ 1. การสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้แก่สาธารณชน 2. การสร้างบรรทัดฐานและแนวปฏิบัติใหม่ และ 3. การเผยแพร่ ให้คำแนะนำและทำให้บรรทัดฐานใหม่มีความเป็นสถาบัน และส่วนที่สามเป็นบทสรุป

กระบวนการโลกาภิวัตน์

Weiss and Thakur ได้อธิบายกระบวนการโลกาภิวัตน์ในการกำกับดูแลปัญหาและความท้าทายที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1. การสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้แก่สาธารณชน 2. การสร้างบรรทัดฐานและแนวปฏิบัติใหม่ 3. การเผยแพร่และให้คำแนะนำบรรทัดฐานใหม่ และ 4. การทำให้บรรทัดฐานใหม่มีความเป็นสถาบัน (Weiss and Thakul, 2014: 489-504) ซึ่งในการอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการโลกาภิวัตน์ในประเด็นการใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำผิดแทนการจำคุกนั้น ผู้เขียนจะจำแนกกระบวนการดังกล่าวออกเป็น 3 ขั้นตอน โดยจะนำขั้นตอนการเผยแพร่และให้คำแนะนำบรรทัดฐานใหม่และการทำให้บรรทัดฐานใหม่มีความเป็นสถาบันมารวมกันเนื่องจากในขั้นตอนที่ 3 และ 4 ในประเด็นนี้เกิดขึ้นควบคู่และทับซ้อนกัน การอธิบายควบคู่กันไปจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ชัดเจนมากกว่า

การสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้แก่สาธารณชนเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการพยายามชี้ให้เห็นถึงปัญหาของการใช้โทษจำคุกในการลงโทษผู้กระทำความผิดที่ไม่รุนแรง ซึ่งเป็นมาตรการการลงโทษที่ไม่เหมาะสมและไม่ใช้กระบวนการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดที่ยั่งยืนจึงมีการพยายามสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้แก่สาธารณชนว่า “คนที่กระทำความผิดทางอาญาไม่จำเป็นต้องถูกลงโทษโดยการจำคุกในทุกคดีเสมอไป” เพราะคนส่วนใหญ่ในสังคมยังมีการรับรู้ที่ว่า “คนทำผิดต้องติดคุก” ในขั้นตอนนี้จึงมีการอธิบายถึงมาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดตั้งแต่ในอดีตที่มีอิทธิพลมาจนถึงปัจจุบัน เสริมสร้างภาพจำใหม่ให้แก่สาธารณชนให้สาธารณชนตระหนักเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นมากมายจากการใช้เรือนจำ เช่น นักโทษล้นเรือนจำ การถูกตีตรา การกระทำผิดซ้ำ และการสิ้นเปลืองงบประมาณของภาครัฐ

เมื่อประชาชนรับรู้ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว ขั้นตอนต่อมา คือ การสร้างบรรทัดฐานและแนวปฏิบัติใหม่ โดยมีองค์การระหว่างประเทศเป็นผู้ผลักดันหลักในการแก้ไขปัญหาส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศขึ้นผ่านการร่างข้อตกลงขึ้นมาเพื่อใช้เป็นมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อผู้ที่กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำเพื่อสร้างบรรทัดฐาน และแนวปฏิบัติใหม่ให้มีมาตรฐานที่เป็นสากลสามารถนำมาปฏิบัติและแก้ไขปัญหาได้จริง และสร้างความเข้าใจถึงแนวปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ให้การสนับสนุนองค์กรภาครัฐและภาคประชาสังคมแก่นานาประเทศเพื่อพัฒนาโลกาภิบาลให้ไปสู่ขั้นปฏิบัติและเกิดการเปลี่ยนแปลงต่อไป

ขั้นตอนสุดท้าย คือ การเผยแพร่ ให้คำแนะนำ และการทำให้บรรทัดฐานใหม่มีความเป็นสถาบัน ซึ่งจะเป็นส่วนของการนำหลักการ แนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานสากลมาเผยแพร่ให้ภาคประชาสังคมหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ โดยรัฐจะต้องมีหน้าที่หลัก ๆ ในการให้ความรู้และคำแนะนำโลกาภิบาลให้แก่คนในสังคมได้มีความรู้ความเข้าใจ มีการออกนโยบายหรือกฎเกณฑ์บางอย่างเพื่อที่คนในสังคมเห็นคุณค่าและปฏิบัติตามได้จึงจะถือว่าเป็นการประสบความสำเร็จของโลกาภิบาล

บทความชิ้นนี้ จึงจะชี้ให้เห็นถึงกระบวนการโลกาภิบาลที่เกิดขึ้นผ่าน 3 ขั้นตอนที่กล่าวไปข้างต้น เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจการเกิดขึ้นของโลกาภิบาลว่ามีกระบวนการอย่างไร มีองค์กรใดบ้างที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อน และการนำไปปฏิบัติใช้ทั่วโลกเพื่อใช้แก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง ซึ่งจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

กระบวนการโลกาภิบาลการใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำผิดแทนการจำคุก

ในส่วนนี้ผู้เขียนจะอธิบายกระบวนการโลกาภิบาลการใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำผิดแทนการจำคุก โดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ 1. การสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้แก่สาธารณชน 2. การสร้างบรรทัดฐานและแนวปฏิบัติใหม่ และ 3. การเผยแพร่ ให้คำแนะนำ และทำให้บรรทัดฐานใหม่มีความเป็นสถาบัน

1. การสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้แก่สาธารณชน

การสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้แก่สาธารณชนเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญมาก เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ได้กล่าวถึงประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นที่ทำให้รัฐประชาชน และตัวแสดงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องยอมรับถึงสภาพปัญหานั้นที่เกิดขึ้นจริงร่วมกัน โดยหากพิจารณาจุดกำเนิดของมาตรการการลงโทษผู้กระทำผิดนั้น มีมาตั้งแต่อดีตกาลและมีวิวัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา องค์ความรู้ของสาธารณชนเกี่ยวกับการลงโทษผู้ที่กระทำ ความผิดก็จะขึ้นอยู่กับบริบทของสังคมในช่วงเวลานั้น ๆ

ผู้เขียนจึงได้แบ่งการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำผิดตั้งแต่ในอดีตมาจนถึงปัจจุบัน ดังนี้ ตั้งแต่ศตวรรษที่ 5 - 15 หากพิจารณาพัฒนาการจากโลกตะวันตกที่ถือเป็นรากฐานและต้นแบบในการลงโทษผู้กระทำผิดแก่นานาประเทศทั่วโลกมาจนถึงปัจจุบัน จะพบว่าการลงโทษผู้กระทำผิดช่วงนั้นอยู่ภายใต้การควบคุมโดยศาสนจักร ดังนั้นมิติของการลงโทษก็จะเป็นไปตามความเชื่อที่ค่อนข้างรุนแรงและโหดร้าย ช่วงศตวรรษที่ 16 รัฐเริ่มเข้ามามีบทบาทและอำนาจแทนศาสนจักร เริ่มมีการตรากฎหมายที่เป็นรูปธรรมและมีมาตรการในการลงโทษที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ช่วงศตวรรษที่ 17 ถือเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญของการลงโทษผู้ที่กระทำผิด มีการตระหนักถึงการบำบัดฟื้นฟู และแก้ไขผู้ที่กระทำผิดมากกว่าการใช้วิธีการลงโทษที่รุนแรงและทรมาน ช่วงศตวรรษที่ 18 สาธารณชนเริ่มมองเห็นว่า “คุก” ไม่ใช่ทางออกของการลงโทษเสมอไป ช่วงศตวรรษที่ 19 - 20 เป็นช่วงของการคำนึงถึงสิทธิของมนุษย์ผ่านการขับเคลื่อนแนวความคิดโดยองค์การสหประชาชาติและสร้างองค์ความรู้

เกี่ยวกับผู้ที่กระทำผิดใหม่ โดยการพยายามใช้วิธีการอื่นในการลงโทษแทนการจำคุกเพื่อปกป้องสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามที่ระบุไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ ช่วงศตวรรษที่ 21 หรือในยุคปัจจุบัน เป็นยุคของโลกาภิวัตน์ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 และปัญหานักโทษล้นเรือนจำ ทำให้ประชาคมระหว่างประเทศพยายามขับเคลื่อนโลกาภิวัตน์การใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำผิดแทนการจำคุกให้มีความเข้มแข็งเพื่อนำมาแก้ไขปัญหาเหล่านี้

ศตวรรษที่ 5 - 15 ในโลกตะวันตกเป็นยุคที่ศาสนจักรรุ่งเรือง สาธารณชนส่วนใหญ่จะมีความเชื่อที่ว่า “พฤติกรรมใดก็ตามที่ขัดต่อหลักศาสนาถือเป็นการกระทำที่ผิด” คนที่กระทำผิดจะถูกตราหน้าว่าเป็นพวกซาตาน พ่อหมด หมอผี และมักจะถูกลงโทษโดยวิธีการที่ป่าเถื่อน ทารุณ และทรมานในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีพระหรือบาทหลวงเป็นผู้พิพากษาตัดสินความผิดและกำหนดโทษผ่านการสร้างความเชื่อให้แก่สาธารณชนว่า ผู้ที่ไม่เชื่อหรือเลื่อมใสในศาสนาจักร คือ แม่หมด ที่มีความชั่วร้ายที่อาจจะนำพาความหายนะมาสู่บ้านเมืองได้ ดังนั้นบุคคลนั้นจะต้องถูกไล่ล่าและสังหารให้หมดสิ้น ซึ่งการไล่ล่าและการสังหารในยุคนั้นก็กระทำได้อย่างง่ายดายโดยที่ไม่จำเป็นต้องมีหลักฐานหรือการสอบสวนว่ากระทำผิด (ฉัตรชยา บุญช่วย และ อภิสิทธิ์ จรลี, 2562: 87) ถือเป็นเหตุการณ์หนึ่งที่มีสื่อให้เห็นถึงบริบทของสังคมในช่วงนั้นว่ามีศาสนจักรเป็นผู้กุมอำนาจในการลงโทษ และมาตรการในการลงโทษก็มีความรุนแรง คลุมเครือและไม่แน่นอน

ช่วงศตวรรษที่ 16 ก็มีการขับเคลื่อนมาตรการลงโทษที่มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นและรัฐเข้ามามีอำนาจในการลงโทษแทนศาสนจักร โดยมี

นักปรัชญาทางการเมืองคนสำคัญอย่าง โทมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes) เป็นผู้ขับเคลื่อนมาตรการนี้ ซึ่ง โทมัส ฮอบส์ ได้เสนอแนวคิดเรื่องของกฎธรรมชาติแทนที่แนวคิดด้านจิตวิญญาณที่อิงความเชื่อตามศาสนามาดัดสิน และลงโทษผู้กระทำผิด แต่สำหรับฮอบส์แล้วเขามองว่า ธรรมชาติของมนุษย์มีลักษณะที่เห็นแก่ตัวและยึดถือผลประโยชน์ของตนเองเป็นหลัก ซึ่งธรรมชาติของมนุษย์ในรูปแบบนี้จะทำให้มนุษย์หันมาทำลายซึ่งกันและกันเพื่อความอยู่รอดของตน ฮอบส์ ยังมองว่า มนุษย์มีเหตุผลมากพอที่จะมองเห็นได้ว่าหากสถานการณ์ยังเป็นอยู่เช่นนี้ ท้ายที่สุดก็ไม่มีใครปลอดภัยเลย ทำให้คนในสังคมจึงพร้อมใจกันมอบอำนาจส่วนตนให้แก่รัฐ เพื่อให้รัฐทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคมแทน เป็นการมอบอำนาจโดยทุกคน และเป็นสัญญาระหว่างคนในสังคมกับรัฐ จึงเรียกว่า “สัญญาประชาคม” ดังนั้น เมื่อคนในสังคมพร้อมใจกันทำสัญญากับรัฐและมอบอำนาจให้แก่รัฐ รัฐจึงมีบทบาทหน้าที่ในการคุ้มครองความสงบสุขให้แก่ทุกคน ซึ่งในเวลาต่อมาก็มีนักปรัชญาด้านสัญญาประชาคมอีกหลายท่านพยายามสนับสนุนแนวคิดของฮอบส์และปฏิเสธแนวคิดด้านจิตวิญญาณด้วยเช่นเดียวกัน เช่น จอห์น ล็อก (John Locke) และ จัง จาร์กส์ รูโซ (Jean-Jacques Rousseau) เป็นต้น (สุดสงวน สุธีสร, 2546: 40-41)

ถึงแม้ว่ารัฐจะเข้ามาเป็นผู้บังคับใช้บทลงโทษผู้ที่กระทำผิดผ่านกฎหมาย แต่วิธีการลงโทษผู้ที่กระทำความผิดก็ยังคงมีความรุนแรงอยู่ดี เช่น การสอบปากคำด้วยการทรมาน เพราะเขาเชื่อว่า ความเจ็บปวดจะทำให้คนพูดความจริงและบทลงโทษที่รุนแรงจะทำให้ผู้คนรู้สึกหวาดกลัวจนไม่

กล่าวต่ออาชญากรรม และโทษจำคุกมักถูกนำมาใช้กับคนที่กระทำความผิดทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคนดีที่รุนแรงหรือไม่รุนแรงก็ตาม (สุดสงวน สุธีสร, 2546: 40)

ผู้พิพากษาชาวอังกฤษที่มีคุณูปการต่อการปฏิรูประบบยุติธรรมคือ แมททิว เฮล (Matthew Hale) ซึ่งมีชีวิตอยู่ระหว่างปี ค.ศ. 1609-1676 เขาคือ ผู้ที่ออกมาเคลื่อนไหวในประเด็นของลักษณะเฉพาะของบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมนุษย์ในการกระทำความผิด เช่น ความวิกลจริตและความเป็นเด็ก เป็นต้น โดยเฮล ได้กล่าวว่า การกระทำความผิดที่เกิดขึ้นจากความวิกลจริตบางส่วน (partial insanity) ที่ไม่ได้มีความบกพร่องทางจิตที่รุนแรงจนทำให้เกิดการก่ออาชญากรรมที่ปราศจากความสำนึกคิดได้นั้น ผู้ที่กระทำความผิดก็ยังคงต้องถูกลงโทษอยู่แต่อาจจะมิโทษที่น้อยลงกว่าโทษความผิดทางอาญาโดยทั่วไป สำหรับผู้ที่เป็นคนวิกลจริตอย่างแท้จริง (total insanity) ที่ได้มีการตรวจสอบอย่างละเอียดจากจิตแพทย์แล้วว่า บุคคลนั้นเป็นผู้วิกลจริตและกระทำความผิดโดยที่ไม่รู้สึกตัวจริง ๆ นั้น ศาลควรที่จะพิจารณาว่า “*ไม่มีความผิดและไม่ควรถูกลงโทษทางอาญา*” (partial insanity should excuse no crime but total insanity should so excuse) (Quen, 1995: 28-29) หลังจากเกิดการเคลื่อนไหวในครั้งนี้ อังกฤษ ก็ได้เกิดแนวความคิดใหม่ขึ้น คือ แนวความคิดเกี่ยวกับความวิกลจริตทางอาญา (the concept of criminal insanity) (Quen, 1995: 29) แล้วได้นำแนวความคิดนี้มาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาระบบกฎหมายให้มีความครอบคลุมและคำนึงบทลงโทษให้เหมาะสมกับเฉพาะ

บุคคลมากยิ่งขึ้น และเริ่มมองเห็นว่าโทษจำคุกไม่ได้มีไว้ใช้กับคนทุกคนที่กระทำความผิดเสมอไป

จุดเปลี่ยนที่สำคัญอีกช่วงหนึ่งของการใช้มาตรการในการลงโทษเกิดขึ้นในวงการอาชญาวิทยา คือ หนังสือที่ชื่อ *On Crimes and Punishment* โดยซีซาร์ เบกกาเรีย (Cesare Beccaria) ที่ตีพิมพ์ออกมาในปี ค.ศ. 1764 เขาได้เสนอให้ลบล้างวิธีการลงโทษที่โหดเหี้ยม ทรมาณ และเสนอให้มีการปรับปรุงระบบกฎหมายที่ไม่ใช้วิธีการลงโทษแบบทรมาณ และให้คนในสังคมหันมาตระหนักถึงมนุษยธรรมมากขึ้น พยายามลบล้างความคิดเรื่องการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน และมองว่า ไม่มีอะไรเป็นตัวชี้วัดว่าความรุนแรงจะทำให้คนพูดความจริงและการลงโทษที่รุนแรงอาจจะเป็นตัวกระตุ้นที่สำคัญที่ทำให้คนกระทำความผิดเพิ่มเติมเพื่อหลีกเลี่ยงโทษที่จะได้รับ แต่ก็ยังส่งเสริมให้มีการจำคุกผู้ที่กระทำความผิดทุกคนที่ทำผิดตามที่กฎหมายระบุไว้ เพื่อความปลอดภัยของสังคม และการลงโทษผู้กระทำความผิดควรเน้นไปที่การลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งเพื่อไม่ให้คนกระทำความผิด ไม่ใช่กระทำเพื่อแก้แค้นทดแทน (สุดสงวน สุธีสร, 2546: 41-45)

การเคลื่อนไหวในช่วงเวลาดังกล่าวและก่อนหน้านั้น ทำให้ในช่วงศตวรรษที่ 18 ระบบกฎหมายของหลายประเทศในโลกตะวันตกเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไป ผู้คนก็เริ่มมีความคิดที่แตกต่างและหันมาตระหนักถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ในการกระทำความผิด เช่น การมีสมองที่ผิดปกติส่งผลให้มีสติปัญญาบกพร่องหรือเป็นผู้วิกลจริต ดังนั้นการลงโทษจึงควรมีบทลงโทษที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของบุคคล และไม่

ควรที่จะส่งผู้ที่กระทำผิดกลุ่มนี้เข้าสู่เรือนจำ เพราะการเข้าสู่เรือนจำไม่ได้เป็นทางออกที่ดีที่สุด ไม่สามารถลดหรือป้องกันการก่ออาชญากรรมจากกลุ่มคนที่มีความผิดปกติทางด้านร่างกายนี้ได้ แต่ควรที่จะมีการ “บำบัดดูแลโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน” เช่น จิตแพทย์ หรือนักจิตวิทยา มาดูแลต่อศาลถึงภาระบกร่องของกลุ่มคนเหล่านี้ (สุดสงวน สุธีสร, 2546: 45-46) มากกว่าการลงโทษที่เข้มงวดหรือการขังเขาไว้ในเรือนจำ ซึ่งเป็นมุมมองที่ค่อนข้างสอดคล้องกับ เฮล แต่มีการพัฒนาแนวความคิดของการดูแลรับผิดชอบและบำบัดกลุ่มคนเหล่านี้ให้ดีขึ้น ซึ่งถือเป็นแนวความคิดที่เป็นจุดเริ่มต้นและมีอิทธิพลต่อแนวทางการออกกฎหมายในการลงโทษมาสู่ยุคปัจจุบัน

ในศตวรรษที่ 19 - 20 เป็นศตวรรษใหม่แห่งการเปลี่ยนแปลง หลังจากการเกิดขึ้นของแนวความคิดใหม่ที่ว่าควรคำนึงถึงลักษณะเฉพาะของผู้ที่กระทำผิด (individual's abilities) และควรกำหนดโทษให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล ไม่ควรที่จะลงโทษอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งยังเป็นยุคที่วิทยาศาสตร์รุ่งเรืองและเฟื่องฟูมาก ทำให้คนในสังคมในช่วงนี้เริ่มมีความเชื่อที่มีลักษณะเป็นเหตุเป็นผลมากยิ่งขึ้น และมีสำนักปฏิฐานนิยม (Positive School) ที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 19 นั้นมองว่าสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ทางสังคม เช่น การขัดเกลาทางสังคม ความเหลื่อมล้ำ และความกดดัน ล้วนเป็นตัวบีบบังคับให้บุคคลนั้นเลือกที่จะกระทำความผิด รัฐจึงไม่ควรผลักความรับผิดชอบและลงโทษผู้ที่กระทำความผิดที่รุนแรงโดยที่ไม่คำนึงถึงปัจจัยเหล่านี้ และยังส่งเสริมให้มองผู้กระทำความผิดให้เป็นเหมือนผู้ป่วย ดังนั้น การลงโทษจึงควรมีไปเพื่ออบรม แก้ไขฟื้นฟู พยายามคืนคนดี

สู่สังคมให้ได้มากกว่าลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน (สุดสงวน สุธีสร, 2546: 49-52) และควรหลีกเลี่ยงการใช้เรือนจำให้ได้มากที่สุด

อีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้มาตรการในการลงโทษ คือ การเกิดขึ้นของบรรทัดฐานระหว่างประเทศ อย่าง สิทธิมนุษยชน (Human Rights) ที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1948 นำโดยองค์การสหประชาชาติที่พยายามผลักดันให้มีรูปแบบการลงโทษที่หลากหลายครอบคลุมและคำนึงถึงสิทธิของผู้ที่กระทำผิดมากขึ้น กำหนดให้ต้องมีการลงโทษที่มีมนุษยธรรม ผ่านปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights : UDHR) เช่น ข้อที่ 3 ระบุไว้ว่า ทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิต เสรีภาพ และความมั่นคงแห่งบุคคล ข้อที่ 5 ระบุไว้ว่า บุคคลใดจะถูกกระทำทารุณ หรือการปฏิบัติในการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีไม่ได้ และข้อที่ 11 วรรคที่ 2 ระบุไว้ว่า บุคคลใดที่ได้รับการพิสูจน์ว่าได้กระทำความผิดทางอาญา บุคคลนั้นจะต้องรับความผิดทางอาญาตามกฎหมายแห่งชาติ หรือกฎหมายระหว่างประเทศ และจะกำหนดโทษที่หนักกว่าที่บังคับใช้ในขณะที่ได้กระทำความผิดทางอาญานั้นไม่ได้ เป็นต้น (กระทรวงการต่างประเทศ, 2551: 21-23) ในปี ค.ศ. 1966 ได้รับรองกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights : ICCPR) เช่น ข้อที่ 9 วรรคที่ 1 ระบุไว้ว่า การที่ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพและความปลอดภัยของร่างกายจะถูกจับกุมหรือควบคุมโดยอำเภอใจมิได้ จะถูกลิดลอนเสรีภาพมิได้ ยกเว้นโดยเหตุและเป็นไปตามกระบวนการที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย และข้อที่ 14 วรรคที่ 2 ระบุไว้ว่า การที่ทุกคนที่ถูกกล่าวหาว่า

กระทำผิดทางอาญาต้องมีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ตามกฎหมายได้ว่ามีความผิด (กระทรวงการต่างประเทศ, ม.ป.ป.: 4-6) และในปี ค.ศ. 1990 ได้รับรองมาตรฐานขั้นต่ำสหประชาชาติว่าด้วยมาตรการไม่ควบคุมตัว หรือข้อกำหนดโตเกียว (United Nations Standard Minimum Rules for Non-custodial Measure : The Tokyo Rules) เช่น ส่วนที่ 2 ข้อที่ 5 ระบุไว้ว่า ในกรณีที่สมควรและสอดคล้องกับระบบกฎหมายของประเทศนั้น ตำรวจ อัยการ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาญาพึงมีอำนาจที่จะยุติการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดได้ หากพิจารณาแล้วเห็นว่าการดำเนินคดีอาญาต่อไปเป็นการไม่จำเป็นเมื่อพิจารณาถึงการคุ้มครองสังคม การป้องกันอาชญากรรม การเคารพกฎหมายบ้านเมืองและสิทธิของผู้เสียหาย ทั้งนี้ การพิจารณาว่ามีเหตุผลอันสมควรที่จะยุติการดำเนินคดีหรือไม่นั้นควรมีการจัดทำหลักเกณฑ์และพัฒนาหลักเกณฑ์ภายใต้ระบบกฎหมายนั้น และในบรรดาคดีเล็ก ๆ น้อย ๆ ทั้งหมด อัยการอาจกำหนดมาตรการไม่ควบคุมตัวที่เหมาะสมเพื่อใช้แทนการดำเนินคดีนั้นได้ตามสมควร (กระทรวงยุติธรรม, 2550: 10-11) ซึ่งเป็นการพยายามหลีกเลี่ยงการใช้โทษจำคุกที่เป็นบทลงโทษที่สามารถพรากสิทธิเหล่านี้ไปจากคน ๆ นั้นได้ เพราะเมื่อคนที่กระทำผิดที่ไม่ได้รุนแรงมากนักถูกจำคุกและพ้นโทษออกมา เขาก็จะถูกตีตราทางสังคม ถูกกีดกันออกจากระบบการทำงาน เช่น กรณีของประเทศไทยส่วนระบบงานราชการ โดยที่พระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มาตราที่ 30 ระบุไว้ว่า

“ผู้ที่ถูกลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงกรณีกระทำผิด
อาญาจนได้รับโทษจำคุก ถือว่าเป็นบุคคลผู้ขาด
คุณสมบัติทั่วไปในการเข้ารับราชการตามมาตรา
30 ต้องได้รับการยกเว้นคุณสมบัติจาก ก.พ. หรือ
ได้รับการล้างมลทินตามกฎหมายเสียก่อนจึงจะขอ
บรรจุกลับเข้ารับราชการได้” (สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, ม.ป.ป.:
ออนไลน์)

ตัวอย่างดังกล่าวสื่อให้เห็นถึงการจำกัดสิทธิในการรับราชการ ซึ่ง
ถือว่าเป็นงานที่มั่นคงและมีสวัสดิการที่ดี ส่วนหน่วยงานภาคเอกชนเองก็มี
จำนวนไม่น้อยที่ปฏิเสธไม่รับผู้ที่เคยติดคุกมาทำงาน ทำให้กลุ่มคนเหล่านี้
ขาดความสามารถในการรับผิดชอบเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว และไม่ได้
รับโอกาสที่จะพัฒนาตนเองในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ทำให้เมื่อเขาไม่
มีงาน ไม่มีเงิน สุดท้ายแล้วเขาก็จะเลือกกลับไปทำความผิดและกลับเข้าสู่
เรือนจำดังเดิม

ในศตวรรษที่ 21 นี้ นั้น ได้เกิดวิกฤตนักโทษล้นเรือนจำในหลาย
ประเทศ พิจารณาได้จากรายงานแนวโน้มสถานการณ์เรือนจำโลกฉบับปี
ค.ศ. 2020 พบว่า จำนวนผู้ต้องขังทั่วโลกมีอยู่กว่า 11 ล้านคน และกว่า 3
ล้านคน เป็นผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีและเป็นผู้ได้รับโทษจำคุกในกรณี
ที่ไม่ร้ายแรง ส่งผลให้เรือนจำใน 124 ประเทศ ประสบปัญหาผู้ต้องขังล้น
เรือนจำ (Thailand Institute of Justice, 2563: ออนไลน์) ในปี ค.ศ.
2021 ประเทศไทยก็ติดอันดับที่ 6 ของประเทศที่มีผู้ต้องขังล้นเรือนจำมาก

ที่สุดในโลก (ปารีชาติ โชคเกิด, 2564: ออนไลน์) รายงานแนวโน้มสถานการณ์เรือนจำโลกปี ค.ศ. 2021 พบว่า การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่คับแคบและแออัดในเรือนจำ ทำให้ผู้แทนระดับสูงขององค์การสหประชาชาติและหน่วยงานภาครัฐ ออกแถลงการณ์เพื่อย้ำเตือนถึงความเสี่ยงด้านชีวิตและสุขภาพของผู้ที่อยู่ในเรือนจำ ทำให้กว่า 109 ประเทศได้นำเอามาตรการปล่อยตัวผู้ต้องขังมาใช้เพื่อลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ แต่หลายมาตรการกลับไม่ได้บังคับใช้อย่างจริงจัง หรือไม่มีประสิทธิภาพ องค์การการปฏิรูปการลงโทษสากล และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย จึงออกมาขับเคลื่อนและส่งเสริมการใช้มาตรการอื่นแทนการจำคุกเป็นอันดับแรก (องค์การการปฏิรูปการลงโทษสากล และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย, 2564: 3) โดยส่งเสริมให้ประเทศต่าง ๆ ต้องหันมาให้ความสำคัญ เพิ่มความพร้อมที่จะใช้มาตรการอื่นแทนการจำคุกที่แท้จริง หรือนำหลักการของข้อกำหนดโตเกียวที่เกิดขึ้นมาในช่วง 30 ปีนี้ มาปรับใช้อย่างจริงจัง (องค์การการปฏิรูปการลงโทษสากล และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย, 2565: 3) ซึ่งเป็นมาตรการที่จะลดปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำได้ รวมไปถึงนักวิชาการจากหลายประเทศก็ได้เรียกร้องและเห็นถึงความจำเป็นของการใช้มาตรการอื่นในการลงโทษผู้กระทำผิดแทนการจำคุกมากยิ่งขึ้น ถือเป็นพัฒนาการที่สำคัญที่สามารถพัฒนาโลกาภิวัตน์ให้ดีขึ้น เช่น จิโนวีว่า อาลีเซีย นักวิจัยประจำสถาบันการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมในประเทศอินโดนีเซีย ออกมากล่าวว่า “การระบาดของโควิด-19 นี้ เปรียบเสมือนสัญญาณเตือนภัยให้ทุกประเทศตระหนักถึง

ผลของการบังคับใช้โทษจำคุก” หรือโอลิเวีย โรฟ ผู้อำนวยการด้านนโยบายและการสนับสนุนด้านปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมระหว่างประเทศ ก็ได้กล่าวว่า “การระบาดของโควิด-19 เป็นเหมือนการเน้นย้ำว่าควรมีการเปลี่ยนแปลงโทษสำหรับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและผู้กระทำผิดที่มีโทษสถานเบาอื่น ๆ เสียที” (iLaw, 2563: ออนไลน์)

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (Thailand Institute of Justice : TIJ) ได้เสนอแนวทางการรับมือด้วยมาตรการทางเลือกแทนการจำคุก (non-custodial measure) เพื่อช่วยลดปัญหาความแออัดและความเสี่ยงจากการติดเชื้อในเรือนจำ (iLaw, 2563: ออนไลน์) ด้วยเช่นเดียวกัน อีกทั้งยังเป็นการลดการใช้งบประมาณของรัฐ โดยอ้างอิงข้อมูลจากกระทรวงยุติธรรม พบว่า ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2020 - 2022 หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณสูงที่สุด คือ กรมราชทัณฑ์ (สำนักงบประมาณของรัฐสภา, 2565: 3) ทำให้ปิดโอกาสในการนำงบประมาณเหล่านี้ไปพัฒนาส่วนอื่น ๆ ในประเทศ เช่น การศึกษาและสาธารณสุข เป็นต้น

ปัญหาและการขับเคลื่อนดังกล่าวขององค์การสหประชาชาติ องค์การการปฏิรูปการลงโทษสากล สถาบันยุติธรรมแห่งประเทศไทย การเรียกร้องและการตื่นตัวของนักวิชาการในประเทศต่าง ๆ ที่หันมาสนใจและเห็นถึงความสำคัญของการใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำผิดแทนการจำคุกที่มากขึ้น ถือเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญที่ทำให้ประชาคมโลกหันมาสนใจและให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนโลกาภิบาลและนำหลักการไปปฏิบัติใช้ได้จริงมากยิ่งขึ้น

ในหัวข้อนี้แสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการขององค์ความรู้เกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดตั้งแต่ในอดีตที่มีความรุนแรง และมีการรับรู้เรื่องของผู้กระทำความผิดต้องถูกจำคุกหรือเข้าสู่เรือนจำ แต่ในระยะเวลาต่อมาประชาคมระหว่างประเทศเริ่มมีองค์ความรู้ใหม่ มีการเกิดขึ้นของบรรทัดฐานระหว่างประเทศที่เรียกว่า สิทธิมนุษยชน เกิดวิกฤตการณ์นักโทษล้นเรือนจำจึงไม่สามารถดูแลแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดได้อย่างทั่วถึง ทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอาชญากรรม ถูกตีตราจากสังคม และยังสิ้นเปลืองงบประมาณของรัฐ การเกิดขึ้นของโควิด-19 ที่ทำให้คนในสังคมตระหนักและเห็นถึงความสำคัญว่าการกระทำผิดในบางกรณีนั้น การลงโทษโดยใช้คุกหรือเรือนจำไม่ใช่ทางออกที่ดีที่สุดเสมอไป จึงเกิดความพยายามของประชาคมระหว่างประเทศในการขับเคลื่อนโลกาภิบาลในเรื่องการใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำความผิดแทนการจำคุกเกิดขึ้น และพยายามทำให้โลกาภิบาลนี้มีความเป็นสากลและเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะอธิบายในหัวข้อต่อไป

2. การสร้างบรรทัดฐานและแนวปฏิบัติใหม่

จากที่ได้กล่าวถึงสภาพปัญหาและการสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้แก่สาธารณชนไปในขั้นตอนข้างต้นแล้วนั้น ขั้นตอนต่อมาจะกล่าวถึงบทบาทขององค์การระหว่างประเทศที่เป็นตัวขับเคลื่อนหลัก ที่ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อสร้างบรรทัดฐานและแนวการปฏิบัติต่อผู้ที่กระทำความผิดใหม่ให้มีมาตรการที่มีลักษณะที่เป็นสากลมากยิ่งขึ้น โดยมีการผลักดันให้ประเทศสมาชิกที่มีพันธกรณีอยู่ในองค์การสหประชาชาติได้มีความรู้ ความเข้าใจร่วมกันที่ชัดเจน และนำข้อกำหนดต่าง ๆ ที่ได้ทำ

ข้อตกลงร่วมกันไว้ไปปฏิบัติภายในประเทศเพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง และนำหลักการไปใช้จริง

หลังจากสงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุดลง องค์การสหประชาชาติก็ได้ให้ความสำคัญกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้เกิดการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ สมัยที่ 3 เมื่อปี ค.ศ. 1948 ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ได้มีข้อมติรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่เป็นเอกสารในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนทั่วโลก รวมไปถึงสิทธิของผู้ที่กระทำผิดด้วย เช่นเดียวกัน เช่น ข้อที่ 11 ระบุว่า ทุกคนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดทางอาญามีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิดตามกฎหมาย (กระทรวงการต่างประเทศ, 2551: 23) ทำให้ในปัจจุบันหากพิจารณาข้อมูลจากรายงานแนวโน้มสถานการณ์เรือนจำโลก ปี ค.ศ. 2020 จะพบว่า ผู้ต้องขังกว่า 3 ล้านคน เป็นผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดี (Thailand Institute of Justice, 2563: ออนไลน์) ซึ่งก็มีแนวโน้มว่ากลุ่มคนเหล่านี้อาจจะบริสุทธิ์ จึงยังไม่ควรที่จะนำเขาไปขังไว้ในเรือนจำ ที่อาจจะเป็นการตีตราหรือเลียนแบบพฤติกรรมอาชญากรรมจากผู้ที่กระทำผิดในคดีที่ร้ายแรงในเรือนจำได้ กลุ่มคนเหล่านี้จึงเป็นกลุ่มคนที่สมควรอย่างยิ่งที่ควรใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษแทนการจำคุก เช่น การคุมประพฤติที่มีเงื่อนไขที่ชัดเจนและต้องอยู่ภายใต้การสอดส่องดูแลจากเจ้าหน้าที่คุมประพฤติอย่างเข้มงวด (ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธ์, 2554: 6-8) หรือการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ เช่น การติดกำไลอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring : EM) ในการควบคุมผู้กระทำผิดให้อยู่ในบริเวณ

ที่จำกัด (ศรันยา สีมา, ม.ป.ป.: 1) และหาก EM ถูกตัดหรือถูกทำลายก็จะส่งเสียงสัญญาณเตือนดังขึ้นทันทีหรือกรณีพยายามหลบหนีออกนอกพื้นที่ควบคุม เจ้าหน้าที่สามารถประสานตำรวจออกติดตามตัวได้ทันที (Workpointtoday, 2561: ออนไลน์) ถือเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ดีกว่าการใช้เรือนจำที่ควรนำมาใช้ควบคุมผู้ที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีหรือเป็นแค่ผู้ต้องสงสัยแต่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ว่าทำผิด เป็นต้น

ต่อมาองค์การสหประชาชาติได้จัดตั้งให้มีสถาบันวิจัยอาชญากรรมและความยุติธรรมระหว่างภูมิภาคแห่งสหประชาชาติ (United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute : UNICRI) ซึ่งเป็นสถาบันที่ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1968 ตามมติของคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (Economic and Social Council : ECOSOC) (Keystone, ม.ป.ป.: ออนไลน์) เพื่อผลักดันให้ประชาคมระหว่างประเทศหันมาให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและพัฒนาระบบการลงโทษในกระบวนการยุติธรรมที่ยั่งยืนให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติปี ค.ศ. 2030 เป้าหมายที่ 16 ให้ได้มากที่สุด (hmong, ม.ป.ป.: ออนไลน์) ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของโลกาภิวัตน์โดยตรง ทั้งยังได้ร่วมมือกับพันธมิตรอย่างเป็นทางการหลายแห่ง เช่น UNODC ที่ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1997 เป็นสำนักงานที่เผยแพร่โลกาภิวัตน์ผ่านการร่างข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการลดขอบเขตของการลงโทษจำคุก เช่น ข้อกำหนดโตเกียว (Tokyo Rules) เป็นต้น ทั้งยังเป็นผู้นำการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา

(United Nations Crime Congress) ที่มีมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 และจะจัดการประชุมขึ้นในทุก ๆ 5 ปี เพื่อช่วยกันป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาร่วมกับประเทศเครือข่ายทั่วโลก (กระทรวงยุติธรรม, 2564: ออนไลน์) เช่น สถาบันการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดของสหประชาชาติภาคพื้นเอเชียและตะวันออกไกลในประเทศญี่ปุ่น (United Nations Asia and Far East Institute for the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders : UNAFEI) และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (Thailand Institute of Justice : TIJ) (Thailand Institute of Justice, 2559: ออนไลน์) ก็ล้วนเป็นองค์กรที่ได้รับการสนับสนุนให้ขับเคลื่อนโลกาภิวัตน์จาก UNODC

การเกิดขึ้นของข้อกำหนดโตเกียว เป็นมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยมาตรการที่มีโทษการคุมขัง ได้ถูกสร้างขึ้นครั้งแรกโดยสถาบันการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดของสหประชาชาติภาคพื้นเอเชียและตะวันออกไกลในประเทศญี่ปุ่น (UNAFEI) ร่วมกับคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม (ECOSOC) ในปี ค.ศ. 1986 ต่อมาในปี ค.ศ. 1990 ข้อกำหนดโตเกียวได้ถูกนำมาพิจารณาเข้าสู่ประชุมของ UN Crime Congress สมัยที่ 8 และได้รับการรับรองโดยสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติข้อมติที่ 45/110 ซึ่งให้ความสำคัญเกี่ยวกับสิทธิของผู้กระทำผิด สิทธิของผู้เสียหาย และความปลอดภัยของสังคมจากอาชญากรรม ส่งเสริมแนวความคิดที่ว่าคุกควรใช้อย่างจำกัดไม่ควรนำมาใช้กับผู้ทำผิดทางอาญาเล็กน้อย เช่น จำเลยในคดีและผู้ต้องสงสัยที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดี รวมทั้งเน้นถึงการให้โอกาสผู้ทำผิดได้ปรับปรุงตัว ได้ใช้ชีวิตและทำหน้าที่ของตนใน

สังคมต่อไป แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขการควบคุมที่กำหนดขึ้นโดยไม่ตัดโอกาสต่าง ๆ ทางสังคม และไม่ถูกตีตราที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตของบุคคลนั้น หลังพันโทฯ ไม่เหมือนกับการใช้คุกที่ถูกจำกัดสิทธิเสรีได้ ประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติก็ให้เห็นชอบร่วมกันและมีการนำเอาข้อกำหนดโตเกียวนี้ไปปฏิบัติในหลายประเทศทั่วโลก (Thailand Institute of Justice, 2559: 11)

การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ 70 เมื่อปี ค.ศ. 2015 ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติได้มีการร่วมลงนามรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนปี ค.ศ. 2030 (2030 Agenda for Sustainable Development) ได้กำหนดให้มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 เป้าหมาย และสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 มิติ ซึ่งโลกาภิวัตน์การใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำความผิดแทนการจำคุกก็สอดคล้องกับมิติที่ 4 ที่เกี่ยวกับช่องสันติภาพและความยุติธรรม (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป.: ออนไลน์)

การประชุม UN Crime Congress สมัยที่ 14 เมื่อปี ค.ศ. 2021 จัดขึ้นในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการประชุมที่เกี่ยวข้องกับผู้กำหนดนโยบาย ผู้แทนสหประชาชาติ องค์กรภาครัฐและภาคประชาสังคม รวมถึงมีผู้เชี่ยวชาญด้านการลงโทษทางอาญา ระบบศาล และกรมราชทัณฑ์ มาประชุมร่วมกันเพื่อปรึกษาหารือและพูดคุยกันถึงการขับเคลื่อนให้ใช้ทางเลือกอื่น ๆ ในการลงโทษแทนการใช้เรือนจำ เพื่อสร้างทางเลือกให้แก่ศาลมากขึ้น เช่น ส่งเสริมการคุมประพฤติ เป็นต้น ส่งเสริมการปฏิรูปเรือนจำเพื่อให้มีสภาพแวดล้อมที่สามารถแก้ไขฟื้นฟูผู้ที่กระทำความผิดได้จริง ๆ ทั้งยังส่งเสริม

การป้องกันอาชญากรรม ความยุติธรรมทางอาญา และหลักนิติธรรมเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ปี ค.ศ. 2030 ขององค์การสหประชาชาติ (กรุงเทพฯ, 2564: ออนไลน์)

เมื่อองค์การสหประชาชาติเป็นผู้ขับเคลื่อนโลกาภิวัตน์นี้เป็นหลัก และมีการทำข้อตกลงร่วมกันในการร่างข้อกำหนดโตเกียวที่เป็นตัวแบบในการผลักดันในทุกประเทศที่เป็นรัฐภาคีขององค์การสหประชาชาติต้องให้ความสำคัญและนำข้อตกลงร่วมกันที่เป็นหลักการนี้ไปปฏิบัติตามผ่านการออกนโยบาย เปลี่ยนแปลงกฎหมายในประเทศ ให้ความรู้ทั้งภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ในการขับเคลื่อนโลกาภิวัตน์การใช้มาตรการอื่นในการลงโทษผู้กระทำผิดแทนการจำคุก ซึ่งหลายประเทศก็ได้มีการนำมาตราฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยมาตรการที่มีโทษคุมขังหรือข้อกำหนดโตเกียวไปปรับใช้ได้จริงและประสบความสำเร็จในหลายประเทศ ซึ่งจะกล่าวในส่วนต่อไป

3. การเผยแพร่ ให้คำแนะนำ และทำให้บรรทัดฐานใหม่มีความเป็นสถาบัน

จากกระบวนการที่สองทำให้โลกาภิวัตน์การใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำผิดแทนการจำคุกได้ถูกนำไปปรับใช้ในหลายประเทศและมีการปรับใช้ที่เหมือนหรือแตกต่างกันออกไป โดยผู้เขียนขอยกตัวอย่างการนำกระบวนการโลกาภิวัตน์มาปรับใช้ในสองกรณีศึกษา คือ กรณีของประเทศไทยและกรณีของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นสองประเทศที่เผชิญกับปัญหานักโทษล้นเรือนจำมากเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก และได้มี

การนำทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำผิดแทนการจำคุกมาปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหานี้

ในกรณีของประเทศไทย พบว่า กระบวนการขับเคลื่อนโลกาภิวัตน์ การใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำผิดแทนการจำคุกมีพัฒนาการที่ดีอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่และทำงานร่วมกันกับองค์การมหาชน อย่าง สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทยที่เป็นสถาบันที่ได้รับการสนับสนุนจาก UNODC และได้รับการยอมรับจากนานาชาติ โดยเป็นองค์การมหาชนที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลไทยเป็นหลัก มีภารกิจหลักในการกำกับดูแล กำหนดนโยบาย วางแผนยุทธศาสตร์ กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศด้านการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด เช่น ข้อกำหนดโตเกียวและข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง เป็นต้น

ทั้งนี้ สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทยก็ได้เข้าร่วมการประชุม UN Crime Congress สมัยที่ 14 เมื่อปี ค.ศ. 2021 โดยการประชุมครั้งนี้ทุกประเทศได้ให้ความสำคัญกับสถานการณ์ผู้ต้องขังล้นเรือนจำที่เป็นปัญหาระดับโลก ผู้อำนวยการของสถาบันจึงได้ออกมาเคลื่อนไหวให้ประชาชนได้ตระหนักถึงโทษจำคุกในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยว่าไม่ใช่วิธีการที่ดีที่สุดในบางกรณี และประเทศไทยมีการใช้โทษจำคุกกับผู้กระทำผิดไม่ได้ร้ายแรงในหลายกรณีมากเกินไป (กรุงเทพธุรกิจ, 2564: ออนไลน์) เช่น นักโทษทางการเมือง ซึ่งกลุ่มคนที่ไม่จำเป็นต้องจับขังคุกเพราะอยู่นอกเรือนจำก็ไม่ได้เป็นภัยต่อสังคมเท่ากับคดีก่ออาชญากรรมที่ร้ายแรงอื่น ๆ ดังนั้น จึงควรมีการปรับปรุงให้ใช้มาตรการลงโทษที่

เหมาะสมกว่านี้และทำให้คนในสังคมได้เข้าใจ เปิดใจ กับการใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำผิดในกรณีแบบนี้แทนการจำคุกมากขึ้น

รัฐบาลไทยก็เห็นถึงความสำคัญของวิกฤตการณ์นักโทษล้นเรือนจำ ผลเสียจากการใช้คุกต่อผู้กระทำความผิดที่ไม่รุนแรงและได้รับการผลักดันจากองค์การมหาชน ทำให้คณะกรรมการกฤษฎีกาได้นำเสนอพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยต่อคณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีจึงจัดให้มีการประชุมและมีมติเห็นชอบให้มีการปฏิรูปกฎหมายอาญาของไทยเมื่อปี ค.ศ. 2021 โดยเปลี่ยนโทษอาญาความผิดเล็กน้อยเป็นโทษปรับพินัยซึ่งเดิมที่ตามประมวลกฎหมายอาญาจะเป็นมาตรการที่กำหนดให้ผู้กระทำผิดเล็กน้อยต้องชำระค่าปรับตามที่กฎหมายกำหนดและหากไม่มีเงินจ่ายค่าปรับก็ต้องโดนจำคุกแต่การปรับเป็นพินัยไม่ใช่โทษทางอาญา (อริยพร โพธิ์ใส, 2564: 125) ถ้าหากไม่มีเงินเสียค่าปรับตามกฎหมายก็ไม่ต้องติดคุกแต่ต้องชดใช้ด้วยวิธีการอื่นแทน เช่น การทำสาธารณประโยชน์ หรือการใช้มาตรการคุมประพฤติแก่ผู้ที่กระทำความผิดทางอาญาที่มีโทษไม่เกิน 3 ปี โดยต้องได้รับการพิจารณาจากศาล เป็นต้น ก็ล้วนเป็นหลักการที่พยายามเลี่ยงเรือนจำให้ได้มากที่สุด และจะมีผลบังคับใช้ในประเทศภายในปี ค.ศ. 2023 นี้

จะเห็นได้ว่ารัฐบาลไทยนั้นค่อนข้างที่ให้ความสำคัญกับโลกาภิวัตน์เป็นอย่างมาก นำหลักการมาปรับใช้จริงส่งผลให้โลกาภิวัตน์มีการขับเคลื่อนไปได้อย่างดี มีองค์การมหาชนอย่าง TU มาเป็นผู้ให้คำแนะนำในการดำเนินการพัฒนากระบวนการยุติธรรมของไทยให้สอดคล้องกับหลักสากลแก่รัฐบาล และพยายามให้ความรู้เรื่องนี้แก่ภาคประชาสังคมและ

ประชาชนในประเทศให้ได้มากที่สุด ผ่านการอภิปรายเสวนาวิชาการ ร่วมกับกระทรวงต่าง ๆ ของไทย เช่น งานสัมมนาวิชาการ เรื่อง “ข้อกำหนดโตเกียวเกี่ยวกับก้าวใหม่ของงานคุ้มครอง” ซึ่งเป็นงานสัมมนาที่มีการเผยแพร่ข้อกำหนดโตเกียวให้กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน และกระทรวงสาธารณสุข ที่ได้เข้าร่วมประชุมได้รับรู้และนำไปปรับใช้ในกระทรวงให้สอดคล้องกับหลักสากลมากขึ้น ทั้งยังมีการเผยแพร่รายงานวิชาการ งานวิจัยอย่างทั่วถึงและง่ายต่อการเข้าถึงในทุกกลุ่มคน จึงทำให้โลกาภิวัตน์ขับเคลื่อนไปได้อย่างดีเพราะหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ผลักดันองค์การมหาชนให้ความรู้ หน่วยงานราชการให้ความสำคัญ ประชาชนให้คุณค่า และนำไปปฏิบัติตาม

ในกรณีของสหรัฐอเมริกาที่เป็นประเทศผู้นำของการขับเคลื่อนบรรทัดฐานระหว่างประเทศอย่างสิทธิมนุษยชน ดังนั้น สหรัฐฯ จึงให้ความสำคัญกับสิทธิของผู้กระทำผิดมากด้วยเช่นกัน ทั้งยังเป็นประเทศที่เผชิญกับปัญหานักโทษล้นเรือนจำมากที่สุดในโลก เช่น ในปี ค.ศ. 2018 มีผู้ต้องขังในเรือนจำสูงถึง 2.2 ล้านราย (มติชนสุดสัปดาห์, 2561: ออนไลน์) ซึ่งในตอนนั้นสหรัฐฯ บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับมาตรการคุมขังในระหว่างการรอพิจารณาคดี การใช้เงินสดเป็นหลักทรัพย์สินในการยื่นประกันตัวสำหรับความผิดอาญาประเภทลหุโทษ และขี้เกียจหาที่มั่นรุนแรง จึงทำให้สหรัฐฯ เผชิญกับปัญหานักโทษล้นเรือนจำมากยิ่งขึ้น เนื่องจากกลุ่มคนส่วนใหญ่ที่มักถูกจับกุมและถูกคุมขังเป็นกลุ่มคนที่มีภูมิหลังที่ด้อยโอกาสยากจน หรือกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่ไม่สามารถหาหลักทรัพย์มาประกันตัวได้ จึงต้องโดนคุมขังอยู่ในเรือนจำต่อไป ประชาชนในหลาย ๆ รัฐ จึงได้

ออกมาเคลื่อนไหวจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกฎหมายนี้ เช่น กฎหมายปฏิรูปของรัฐแคลิฟอร์เนีย ปี ค.ศ. 2018 ที่จำกัดหรือควบคุมมาตรการการใช้เงินสดเป็นหลักทรัพย์สินประกันตัวให้เคร่งครัดมากยิ่งขึ้น หรือในรัฐนิวยอร์กก็ได้ประกาศยกเลิกการใช้เงินสดเป็นหลักทรัพย์สินประกันตัวสำหรับความผิดอาญาประเภทลหุโทษ ซ้ำอีกกล่าวหาที่ไม่รุนแรง และให้ใช้มาตรการอื่นแทน เช่น การปล่อยตัวแต่รายงานตัวตามกำหนดเวลา การจำกัดการเดินทาง หรือใช้อุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งการบังคับและปฏิบัติตามกฎหมายใหม่จะสามารถช่วยลดความหนาแน่นของเรือนจำในนิวยอร์กได้ถึงร้อยละ 40 และในปี ค.ศ. 2020 ผู้ว่ารัฐอิลลินอยส์ออกมาประกาศเพื่อขับเคลื่อนยุติมาตรการนี้ด้วยเช่นกัน การขับเคลื่อนและการปฏิรูปกฎหมายให้ใช้มาตรการอื่นในการลงโทษดังกล่าวเพื่อแก้ไขปัญหาเรือนจำถือเป็นการปฏิบัติที่สอดคล้องกับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องที่เป็นหลักสากลด้วยเช่นกัน (องค์การการปฏิรูปการลงโทษสากล และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย, 2020: 18)

บทสรุป

จากเนื้อหาที่กล่าวไปทั้งหมดจะเห็นได้ว่าการพิจารณากระบวนการโลกาภิบาลการใช้ทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำความผิดแทนการจำคุก มีกระบวนการขับเคลื่อนที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละขั้นตอนตามบริบทของโลก โดยขั้นตอนแรก คือ การสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้แก่สาธารณชน ตัวแสดงที่สำคัญ มีทั้ง นักทฤษฎีทางอาชญวิทยา นักปรัชญาทางการเมือง ผู้พิพากษา นักวิชาการ องค์การระหว่างประเทศ องค์การ

มหาชน และรัฐ เป็นผู้ที่ยพยายามผลักดันให้เกิดความตระหนักรู้เกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำผิดให้สอดคล้องกับบริบทระหว่างประเทศในยุคนั้น ๆ ในขั้นตอนถัดมา คือ ขั้นตอนการสร้างบรรทัดฐานและแนวปฏิบัติใหม่ ตัวแสดงที่สำคัญในขั้นตอนนี้ คือ องค์การระหว่างประเทศกับรัฐภาคี ส่วนขั้นตอนสุดท้าย คือ การเผยแพร่ ให้คำแนะนำ และทำให้บรรทัดฐานใหม่มีความเป็นสถาบัน โดยที่รัฐยังคงเป็นตัวแสดงหลักที่มีสิทธิอำนาจในการเปลี่ยนแปลงกฎหมายและนำมาตราฐานในระดับสากลมาบังคับใช้ภายในประเทศ ทำงานร่วมกับองค์การมหาชนและเอกชนในการเผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งร่วมกันขับเคลื่อนโลกาภิบาลอย่างเต็มที่

อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีการพยายามใช้โลกาภิบาลทางเลือกอื่นในการลงโทษผู้กระทำผิดแทนการจำคุกแล้ว แต่โลกาภิบาลนี้ยังเป็นประเด็นที่ใหม่มากทำให้คนในสังคมส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยมีความรู้และยังให้ความสำคัญกับกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักอยู่ ทั้งโทษจำคุกยังเป็นมาตรการหนึ่งที่ใช้ข่มขู่บั่นทอนใจคนในสังคมหวาดกลัว และไม่กล้ากระทำผิด โลกาภิบาลนี้จึงยังมีข้อจำกัดในประเด็นนี้อยู่ แต่หากมีการเผยแพร่บรรทัดฐานใหม่นี้ให้ประชาชนได้รับรู้มากขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้ความสำคัญ เห็นคุณค่า และนำหลักการไปปฏิบัติตาม โลกาภิบาลนี้ก็จะประสบความสำเร็จและดำเนินต่อไปได้อย่างดีในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิงภาษาไทย

กระทรวงการต่างประเทศ. (2551). *ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน*.

[ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2565 จาก

<https://humanrights.mfa.go.th/upload/pdf/udhr-th-en.pdf>

กระทรวงการต่างประเทศ. (ม.ป.ป.). *กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิ*

พลเมืองและสิทธิทางการเมือง. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2565 จาก

<https://humanrights.mfa.go.th/upload/pdf/iccprt.pdf>

กระทรวงการต่างประเทศ. (ม.ป.ป.). *อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการ*

ประติบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2565 จาก

<https://humanrights.mfa.go.th/upload/pdf/catt.pdf>

กระทรวงยุติธรรม. (2550). *มาตรฐานขั้นต่ำสหประชาชาติว่าด้วยการไม่*

ควมคุมตัว (ข้อกำหนดโตเกียว). [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2565 จาก

<http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER13/DRAWER095/GENERAL/DATA0000/00000114.PDF>

กระทรวงยุติธรรม. (2564, เมษายน 9). *ส่องแนวโน้มยุติธรรมทางอาญากับงาน UN Crime Congress ผ่านสายตา “ดร.พิเศษ สะอาดเย็น”* ผอ. TIJ. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2565 จาก <https://www.moj.go.th/view/54501>

กรุงเทพธุรกิจ. (2564, เมษายน 23). *จากเวที Crime Congress ถึงไทย “ผอ. TIJ คนใหม่” ก้อนาคต “ยุติธรรมทางอาญา”*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 28 ตุลาคม 2565 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/advertorials/news/2854>

ฉัตรชญา บุญช่วย, และอภิสิทธิ์ จรัสลี. (2562). *อาชญากรรมทางศาสนาในรูปแบบการเมือง*. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2(1), 83-94.

ปารีชาติ โชคเกิด. (2564, ตุลาคม 22). *ไทยติดอันดับ Top 10 มีผู้ต้องขังล้นคุกมากมายไม่แพ้ชาติใดในโลก*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 28 ตุลาคม 2565 จาก <https://brandinside.asia/most-prisoners-world-top-10-ranking-in-2021/>

ปณิธีร์ ปทุมวัฒน์. (2564). *หลักสากลจากข้อมติขององค์การระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิการชุมนุมสาธารณะ*. จุลนิตี, 160.

มติชนสุดสัปดาห์. (2561, มีนาคม 20). สหรัฐอเมริกา ครองอันดับ 1 ผู้ต้องขัง 2.2 ล้าน มากที่สุดในโลก. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2566 จาก

<https://www.matichonweekly.com/column/article89540>

สหประชาชาติ ประเทศไทย. (ม.ป.ป.). เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 16 สันติภาพ ยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2565 จาก <https://thailand.un.org/th/sdgs/16>

ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์. (2554). แนวทางและความเป็นไปได้ในการนำ มาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้เพื่อเป็นมาตรการทางเลือกในการลงโทษผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย. วารสารกระบวนการยุติธรรม, 4(4), 6-8.

ศรัณยา สีมา. (ม.ป.ป.). กำไรอิเล็กทรอนิกส์: อุปกรณ์ควบคุมผู้กระทำ ความผิด. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2565 จาก

https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=32200

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (ม.ป.ป.). ตอบข้อหารือ เกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือนตาม พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือน (ตั้งแต่ พ.ศ. 2541-2545). [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 11 ตุลาคม 2565 จาก <https://www.ocsc.go.th/discipline/ตอบข้อหารือ-วินัยข้าราชการ/พรบ/2541-2545#gsc.tab=0>

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *เกี่ยวกับ*

SDGs. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2566 จาก

<https://sdgs.nesdc.go.th/เกี่ยวกับ-sdgs/>

สำนักงานงบประมาณของรัฐสภา. (2565). *รายงานการวิเคราะห์งบประมาณ*

รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ

25 มีนาคม 2566 จาก

<https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parbudget>

[/download/article/article_20210813153433.pdf](https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parbudget/download/article/article_20210813153433.pdf)

สุดสงวน สุธีสร. (2546). *อาชญาวิทยาและงานสังคมสงเคราะห์*.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อริยพร โพธิใส. (2564). โทษปรับเป็นพินัย : มาตรการใหม่แทนการลงโทษ

ทางอาญา. *จุลนิติ*, 18(3), 125-131.

องค์การการปฏิรูปการลงโทษสากล และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่ง

ประเทศไทย. (2563, พฤษภาคม 14). *แนวโน้มสถานการณ์*

เรือนจำโลก ปี 2563. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2566

จาก

<https://knowledge.tijthailand.org/th/publication/detail/7>

2#book/

องค์กรการปฏิรูปสากล และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย.

(2564, สิงหาคม 10). *บทสรุปผู้บริหาร แนวโน้มสถานการณ์เรือนจำโลก ปี 2564*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2566 จาก https://cdn.penalreform.org/wp-content/uploads/2021/08/GPT-2021_Exec-summary_TH.pdf

องค์กรการปฏิรูปการลงโทษสากล และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่ง

ประเทศไทย. (2565, พฤษภาคม 11). *บทสรุปผู้บริหาร แนวโน้มสถานการณ์เรือนจำโลก ปี 2565*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2566 จาก

<https://knowledge.tijthailand.org/th/publication/detail/global-prison-trends-2022-exec-sum#book/>

Hmong. (ม.ป.ป.). *สถาบันวิจัยอาชญากรรมและความยุติธรรมระหว่างภูมิภาคแห่งสหประชาชาติ*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2565 จาก <https://hmong.in.th/wiki/UNICRI>.

iLaw. (2563, พฤษภาคม 23). *ความแออัดของเรือนจำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับมาตรการการรับมือโควิด-19*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 11 ตุลาคม 2565 จาก <https://ilaw.or.th/node/5664>.

Keystone Lawstudies. (ม.ป.ป.). *UNICRI United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute*.

[ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2565 จาก

<https://www.lawdegreethai.com/institutions/unicri>

Thailand Institute of Justice. (2559, กันยายน 21). *TIJ กับ UNAFEI ลงนาม MOU ด้านหลักนิติธรรม การป้องกันอาชญากรรม.*

[ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2565 จาก

[https://www.tijthailand.org/th/highlight/detail/tij-กับ-](https://www.tijthailand.org/th/highlight/detail/tij-กับ-unafei-ลงนาม-mou-ด้านหลักนิติธรรม-การป้องกันอาชญากรรม)

[unafei-ลงนาม-mou-ด้านหลักนิติธรรม-การป้องกันอาชญากรรม](https://www.tijthailand.org/th/highlight/detail/tij-กับ-unafei-ลงนาม-mou-ด้านหลักนิติธรรม-การป้องกันอาชญากรรม)

Thailand institute of Justice. (2563, เมษายน 22). *รายงานแนวโน้ม*

สถานการณ์เรือนจำโลก. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2565

จาก

[https://www.tijthailand.org/th/highlight/detail/global-](https://www.tijthailand.org/th/highlight/detail/global-prison-trends-2020)

[prison-trends-2020](https://www.tijthailand.org/th/highlight/detail/global-prison-trends-2020)

Workpointtoday. (2561, กุมภาพันธ์ 27). *1 มี.ค. เริ่มใช้ ‘อีเอ็ม’ กำไล*

ข้อเท้าอิเล็กทรอนิกส์ ติดตามตัวผู้ต้องหา-จำเลย. [ออนไลน์].

สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2566 จาก

<https://workpointtoday.com/1-มี-ค-เริ่มใช้-อีเอ็ม-กำไล/>

Translated Thai References

Ministry of Foreign Affairs. (2008). *Universal Declaration of*

Human Rights. [Online]. Retrieve 2022, October 29 from

[https://humanrights.mfa.go.th/upload/pdf/udhr-th-](https://humanrights.mfa.go.th/upload/pdf/udhr-th-en.pdf)

[en.pdf.](https://humanrights.mfa.go.th/upload/pdf/udhr-th-en.pdf) (in Thai)

Ministry of Foreign Affairs. (n.d.). *International Covenant on Civil and Political Rights – ICCPR*. [Online]. Retrieve 2022, October 29 from <https://humanrights.mfa.go.th/upload/pdf/iccprt.pdf>. (in Thai)

Ministry of Foreign Affairs. (n.d.). *Convention Against Torture and other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment*. [Online]. Retrieve 2022, October 29 from <https://humanrights.mfa.go.th/upload/pdf/catt.pdf>. (in Thai)

Ministry of Justice. (2007). *United Nations Standard Minimum Rules for Non-custodial Measures (The Tokyo Rules)*. [Online]. Retrieve 2022, October 29 from <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER13/DRAWER095/GENERAL/DATA0000/00000114.PDF>. (in Thai)

Ministry of Justice. (2021, April 9). *Watch the Trends of Criminal Justice with UN Crime Congress via the Lens of the Director of Thailand Institute of Justice (TIJ)*. [Online]. Retrieve 2022, October 29 from <https://www.moj.go.th/view/54501>. (in Thai)

- Bangkokbiznews. (2021, April 23). *From UN Crime Congress to the new Director of Thailand Institute of Justice with the future of Criminal Justice*. [Online]. Retrieve 2022, October 28 from <https://www.bangkokbiznews.com/advertorials/news/2854>. (in Thai)
- Buamchuai, Chatchya, & Joralee, Apisit. (2019). *Religious crimes in the form of politics*. Journal of Social Sciences Mahamakut Buddhist University, 2(1), 83-94. (in Thai)
- Chokkerd, Parichat. (2021, October 22). Thailand is one of the top 10 nations with the highest rate of imprisonment. [Online]. Retrieve 2022, October 28 from <https://brandinside.asia/most-prisoners-world-top-10-ranking-in-2021/>. (in Thai)
- Matichonweekly. (2018, March 20). *The United States ranks first with 2.2 million inmates in the world*. [Online]. Retrieve 2023, June 3 from https://www.matichonweekly.com/column/article_89540. (in Thai)

United Nations Thailand. (n.d.). *Sustainable Development Goal 16 about Peace, Justice and Inclusive institutions at all levels*. [Online]. Retrieve 2022, October 5 from <https://thailand.un.org/th/sdgs/16>. (in Thai.)

Lertpanitchapan, Sakchai. (2011). *Guidelines and Possibilities for adopting the Intermediate Punishment as an Alternative Measures to Punish Offenders in the Criminal Justice System of Thailand*. *Journal of Thai Justice System*, 4(4), 6-8. (in Thai)

Seema, Sarunya. (n.d.). *Electronic Monitoring: Digital Incarceration*. [Online]. Retrieve 2022, October 5 from https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=32200. (in Thai)

Office of the Civil Service Commission. (n.d.). *Reply the Discussion about the Civil Service Act (from 1998 to 2002)*. [Online]. Retrieve 2022, October 11 from <https://www.ocsc.go.th/discipline/ตอบข้อหารือ-วินัยข้าราชการ/พรบ/2541-2545#gsc.tab=0>. (in Thai)

Office of the National Economic and Social Development Council. (n.d.). *About SDGs*. [Online]. Retrieve 2023, March 25 from <https://sdgs.nesdc.go.th/เกี่ยวกับ-sdgs/>. (in Thai)

- Parliamentary Budget Office. (2022). *Thailand Budget Expenditure Analysis Report for 2022*. [Online]. Retrieve 2023, March 25 from https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parbudget/download/article/article_20210813153433.pdf. (in Thai)
- Penal Reform International and Thailand Institute of Justice. (2020, May 14). *Global Prison Trends 2020*. [Online]. Retrieve 2023, March 25 from <https://knowledge.tijthailand.org/th/publication/detail/72#book/>. (in Thai)
- Penal Reform International and Thailand Institute of Justice. (2021, August 10). *Global Prison Trends 2021*. [Online]. Retrieve 2023, March 25 from https://cdn.penalreform.org/wp-content/uploads/2021/08/GPT-2021_Exec-summary_TH.pdf. (in Thai)
- Penal Reform International and Thailand Institute of Justice. (2022, May 11). *Global Prison Trends 2022*. [Online]. Retrieve 2023, March 25 from <https://knowledge.tijthailand.org/th/publication/detail/global-prison-trends-2022-exec-sum#book/>. (in Thai)

Padumavadhana, Panitat. (2021). *International Principles from the resolutions of International Organizations about Right and Freedom in Public Assembly*. Julniti, 160. (in Thai)

Suteesorn, Sudsanguan. (2003). *Criminology and Social Work*. Thammasat University: Thammasat University. (in Thai)

Photisai, Ariyapon. (2021). *Non-criminal (Pinai) Fine: Replace the Criminal Punishment*. Julniti Journal. 18(3), 125-131. (in Thai)

Hmong. (n.d.). *United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute*. [Online]. Retrieve 2022, November 1 from <https://hmong.in.th/wiki/UNICRI>. (in Thai)

iLaw. (2020, May 23). *Southeast Asian Prison Overcrowding and Measurement for Prevention and Control (Covid-19)*. [Online]. Retrieve 2022, October 11 from <https://ilaw.or.th/node/5664>. (in Thai)

Keystone Lawstudies. (n.d.). *UNICRI United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute*. [Online]. Retrieve 2022, October 6 from <https://www.lawdegreethai.com/institutions/unicri>. (in Thai)

Thailand Institute of Justice. (2016, September 21). *TIJ Signed MOU with UNAFEI to Promote the Rule of Law for Crime Prevention*. [Online]. Retrieve 2022, October 6 from <https://www.tijthailand.org/th/highlight/detail/tij-กับ-unafei-ลงนาม-mou-ด้านหลักนิติธรรม-การป้องกันอาชญากรรม>. (in Thai)

Thailand Institute of Justice. (2020, April 22). *Global Prison Trends 2020*. [Online]. Retrieve 2022, October 10 from <https://www.tijthailand.org/th/highlight/detail/global-prison-trends-2020>. (in Thai)

Workpointtoday. (2018, February 27). *Starting on March 1, “EM” Electronic Monitoring Will Be Used to Track Criminals*. [Online]. Retrieve 2023, March 26 from <https://workpointtoday.com/1-มี-ค-เริ่มใช้-อีเอ็ม-กำไล/>. (in Thai)

เอกสารอ้างอิงภาษาอังกฤษ

Allen, Rob. (2015). *Global Prison Trends 2015*. Penal Reform International, 5.

Quen, M. Jacques. (1995). *Insanity Defense How Far Have We Strayed*. *Cornell Journal of Law and Public Policy*, 5(1), 27-32.

Weiss, T. G. & Thakul, R. (2014). *The United Nations Meets the Twenty-First Century: Confronting the Challenges of Global Governance*. SAGE Reference, 489-504.